

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський державний екологічний університет

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні групи забезпечення
спеціальності 073 „Менеджмент”
від « 23» 06 2023 р.

протокол № 7

Голова групи (Павленко О.П.)

УЗГОДЖЕНО

Декан
Факультету комп'ютерних наук,
управління та адміністрування
Бучинська І.В.
(назва факультету, прізвище, ініціали)

СИЛЛАБУС

навчальної дисципліни

Технології сучасного електронного врядування

(назва навчальної дисципліни)

073 Менеджмент

(шифр та назва спеціальності)

Менеджмент організацій і адміністрування

(назва освітньої програми)

магістерський

(рівень вищої освіти)

денна

(форма навчання)

2

(рік навчання)

3

(семестр навчання)

3,5/105

(кількість кредитів ЄКТС/годин)

залік

(форма контролю)

Публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності

(кафедра)

Одеса, 2023 р.

Автори: Павленко О.П., завідувач кафедри публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності, д.екон.н., професор
(прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

Поточна редакція розглянута на засіданні кафедри публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності від «___» _____ року, протокол № _____.

Викладачі: лекційні заняття: Павленко О.П., завідувач кафедри публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності, д.екон.н., професор
(вид навчального заняття: прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

практичні заняття: Венгер О.С., асист. кафедри ПУ та МПД
(вид навчального заняття: прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

Перелік попередніх редакцій

Прізвища та ініціали авторів	Дата, № протоколу	Дата набуття чинності

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета	Метою вивчення дисципліни є формування комплексу професійної компетентності забезпечення якісно нового рівня управління державою та суспільством в цілому, спрямоване на зміцнення довіри до держави та її політики, вдосконаленню взаємодії між органами державної влади та органами місцевого самоврядування, бізнесом, громадянами та державними службовцями.
Компетентність	ЗК03 Навички використання інформаційно-комунікаційних технологій
Результат навчання	РН08 Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією
Базові знання	<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - категорійно-понятійний апарат проблематики інформаційного суспільства та електронного урядування; - загальні принципи, методи та моделі електронного урядування; - класифікацію, ієрархію та систему адміністративних послуг; - нормативно-правові засади забезпечення розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування; - сутність, значення та основні етапи формування електронного уряду в Україні; - основні принципи, напрями і механізми трансформації системи публічного управління в Україні у відповідності з вимогами інформаційного суспільства; - організаційну систему управління впровадженням електронного урядування в Україні.
Базові вміння	<p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оцінювати та аналізувати стан електронного урядування; - застосовувати набуті навички в практичній діяльності щодо інформаційної політики; - оцінювати стан ведення органами державної влади та місцевого самоурядування своїх електронних інформаційних ресурсів; - використовувати найкращий зарубіжний та вітчизняний досвід у цій сфері; - здійснювати комплексний аналіз рівня готовності органів державної влади та місцевого самоурядування до впровадження сучасних інформаційно- комунікаційних технологій; - організовувати обробку документації з метою здійснення інформаційного забезпечення органу державної влади, органу місцевого самоурядування, установи або організації засобами сучасних інформаційно- комунікаційних технологій; - застосовувати комунікаційні та інформаційні технології в процесі підготовки, прийняття та впровадження управлінських рішень.
Пов'язані силлабуси	немає
Попередня дисципліна	ФС 6 Інформаційні системи в управлінні
Наступна дисципліна	ФС 7 Менеджмент організацій та адміністрування

Кількість годин	лекції:	14 год
	практичні заняття:	-
	лабораторні заняття:	28 год
	семінарські заняття:	-
	самостійна робота студентів:	63 год

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Лекційні модулі

Код	Назва модуля та тем	Кількість годин	
		аудиторні	СРС
ЗМ-ЛІ	Тема 1. Вступ до курсу. Концептуальні засади електронного урядування	2	3
	Тема 2. Етапи впровадження електронного урядування	2	3
	Тема 3. Електронна демократія та електронна держава	2	3
	Тема 4. Державна політика та державне управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування	2	3
	Тема 5. Упровадження систем електронного документообігу: робота з електронними документами	2	4
	Тема 6. Електронні адміністративні послуги	2	4
	Тема 7. Інформаційна безпека в електронному урядуванні. Система органів влади, що відповідають за інформаційну безпеку	2	4
	Тестова контрольна робота (ТКР1)		5
	Разом	14	29

Консультації: Павленко Олена Пантеліївна, за розкладом пар академічних годин, ауд. 311 (НЛК №2)

2.2. Практичний модуль

Перелік лабораторних робіт до ЗМ-ПІ

Код	Назва модуля та тем	Кількість годин	
		аудиторні	СРС
ЗМ-ПІ	Лабораторна робота № 1. Концептуальні засади впровадження інструментів електронного урядування та електронної демократії в Україні	4	3
	Лабораторна робота № 2. Інфраструктура, технології та системи автоматизації процесів регіональної системи електронного урядування	4	3
	Лабораторна робота № 3. Організація електронного документообігу в установі, розробка зведеної електронної номенклатури справ організації. «Системи електронного документообігу АСКОД та АСУД Докпроф 3»	4	3
	Лабораторна робота № 4. Захист інформації та кібербезпека	4	3
	Лабораторна робота № 5. Електронні реєстри і бази даних органів публічної влади. Обробка публічної інформації та відкритих даних	4	4
	Лабораторна робота № 6. Алгоритми впровадження систем е-урядування в діяльність обласної державної адміністрації. Проблемні питання	4	4
	Лабораторна робота № 7. Особливості надання електронних адміністративних послуг органами публічної влади	4	4
	Захист лабораторних робіт (ЗЛР1)		5
Залік	Підготовка до заліку		5
	Разом:	28	34

Консультації:

1. Павленко Олена Пантеліївна, за розкладом пар академічних годин, ауд. 311 (НЛК №2);
2. Венгер Олена Сергіївна, за розкладом пар академічних годин, ауд. 311 (НЛК №2).

2.3. Самостійна робота студента та контрольні заходи

Код модуля	Завдання на СРС та контрольні заходи	Кількість годин	Строк проведення, тижні
ЗМ-Л1	• Підготовка до лекційних занять	24	1-6
	• Тестова контрольна робота (ТКР1) (обов'язковий)	5	7
ЗМ-П1	• Підготовка до лабораторних робіт (УО);	24	1-7
	• Захист лабораторних робіт (ЗЛР1) (обов'язковий)	5	7
	Підготовка до заліку)	5	7
	Разом:	63	

Методика проведення та оцінювання контрольних заходів.

Загальна сума балів, яку одержують студенти за всіма змістовними модулями дисципліни «Технології сучасного електронного врядування», становить **100 балів** (теоретична частина – **40 балів**, практична частина – **60 балів**), вона формує інтегральну оцінку поточного контролю студентів з цієї навчальної дисципліни та є підставою до допуску до заліку.

1. Методика проведення та оцінювання контрольного заходу ЗМ-Л1.

До заходів поточного модульного контролю виконання самостійної роботи студентів з теоретичної частини дисципліни «Технології сучасного електронного врядування» належить перевірка конспекту лекцій за темами дисципліни, які винесено на СРС, написання модульної тестової контрольної роботи (ТКР1), складається із 10 тестових питань за темами змістовного модуля та вважається зарахованою, якщо надано як мінімум 6 правильних відповідей. Кожна вірна відповідь у контрольній роботі оцінюється в 2 бали. На оцінку контрольної роботи ЗМ-Л1 відводиться 20 балів. Загальна оцінка підраховується за вірними відповідями та не повинна бути нижче 12 балів.

Максимальна сума балів за виконання ЗМ-Л1 протягом навчального семестру становить 40 балів (табл.1).

Таблиця 1 - Максимальна кількість балів по лекційним модулям

№ ЗМ	Максимальна кількість балів	
	ТКР1	УО
ЗМ-Л1	20	20
УСЬОГО:	40	

2. Методика проведення та оцінювання контрольного заходу ЗМ-П1.

До заходів поточного модульного контролю виконання практичної частини дисципліни «Технології сучасного електронного врядування» належить захист лабораторних робіт.

Методика проведення та оцінювання контрольних заходів ЗМ-П1 полягає в оцінюванні активності студента на лабораторних заняттях, правильності виконання завдань і повноті відповідей на запитання. На захист лабораторних робіт (ЗЛР) відводиться 40 балів.

Виконання практичної частини ЗМ-П1 здійснюється з застосуванням: ПЕОМ, системного та прикладного програмного забезпечення; ресурсів мережі Internet.

Контроль виконання лабораторних робіт здійснюється за допомогою системи е-навчання університету і складається з оцінювання виконаних завдань, які надаються студентами в особистому профілі електронного курсу «Технології сучасного електронного врядування» (<http://dpt16s.odetu.edu.ua>)

Максимальна кількість балів, яку може одержати студент при виконанні програми модулю практичних занять протягом навчального семестру становить 60 балів (табл.2).

Таблиця 2 - Максимальна кількість балів по практичним модулям

№ ЗМ	Максимальна кількість балів	
	ЗЛР	УО
ЗМ-П1	40	20
УСЬОГО:	60	

3. Студент вважається допущеним до заліку з дисципліни «Технології сучасного електронного врядування», якщо він виконав усі види робіт, передбачені силлабусом дисципліни, і набрав за модульною системою суму балів не менше 50% від максимально можливої: за практичну частину дисципліни не менше 30 балів та 20 балів за теоретичну частину.

Залікова контрольна робота складається з 20 тестових завдань закритого типу за всіма темами дисципліни. Максимальна кількість балів за виконання залікової контрольної роботи дорівнює 20 балам, кожне завдання в роботі оцінюється в 1 бал. Загальна оцінка підраховується за вірними відповідями.

3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

- 3.1. Під час опанування лекційним модулем ЗМ-Л1 здобувачі мають ретельно ознайомитися з навчальним посібником[1]. Особливу увагу потрібно приділяти запитанням для самоперевірки і проходженню тестів, наведених в [1, 3].
- 3.2. Опанування практичним модулем ЗМ-П1 передбачає виконання лабораторних робіт, наведених у методичних вказівках [2].

4. ПИТАННЯ ДО ЗАХОДІВ ПОТОЧНОГО, ПІДСУМКОВОГО ТА СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1. Тестові завдання до модульної контрольної роботи модуля ЗМ-Л1.

№з/п	ЗАПИТАННЯ	ЛІТЕРАТУРА
1	Електронний уряд є єдиною інфраструктурою міжвідомчої автоматизованої взаємодії між	[1, стор 15-35]

2	Інформаційне суспільство – це	[1, стор 15-35]
3	Теоретичне інформаційне суспільство характеризується	[1, стор 15-35]
4	Інформаційна система – це	[1, стор 15-35]
5	Інформаційні мережі – це	[1, стор 15-35]
6	Інформаційна технологія (ІТ) – це	[1, стор 15-35]
7	Інформаційний портал – це	[1, стор 15-35]
8	Інформаційний продукт (продукція) – це	[1, стор 15-35]
9	Інформаційне середовище електронного врядування – це	[1, стор 15-35]
10	Інформаційний ресурс – це	[1, стор 15-35]
11	Кому за допомогою системи «Електронний Уряд» надаються електронні адміністративні послуги ?	[1, стор 123-185]
12	В межах системи «Електронний Уряд» представники міжнародної спільноти можуть отримати адміністративні послуги за такими групами	[1, стор 123-185]
13	В межах системи «Електронний Уряд» представники групи користувачів «державні службовці» можуть отримати наступні адміністративні послуги	[1, стор 123-185]
14	В межах системи «Електронний Уряд» представники групи користувачів «юридичні особи» можуть отримати наступні адміністративні послуги	[1, стор 123-185]
15	Форма демократії, що характеризується використання ІКТ як основного засобу для колективних розумових і адміністративних процесів (інформування, прийняття спільних рішень – електронне голосування, контролювання виконання рішень і т.д.) на всіх рівнях – починаючи з рівня місцевого самоврядування і закінчуючи міжнародним – це	[1, стор 123-185]
16	Які елементи електронної демократії реалізовані в Україні на сьогоднішній день?	[1, стор 123-185]
17	Е-парламент – це	[1, стор 237-269]
18	Е-законодавство – це	[1, стор 237-269]
19	Е-правосуддя – це	[1, стор 237-269]
20	Е-посередництво – це	[1, стор 237-269]
21	Е-середовище – це	[1, стор 237-269]
22	До переліку секторів електронної демократії не належить	[1, стор 345-389]
23	На вирішення яких трьох взаємопов'язаних ключових питань спрямований уряд будь-якої країни?	[1, стор 345-389]
24	Які з нижче перелічених державних послуг Євросоюзу можна віднести до послуг для громадян?	[1, стор 345-389]
25	Які з нижче перелічених державних послуг Євросоюзу можна віднести до послуг для бізнесу?	[1, стор 345-389]
26	Що з нижче переліченого НЕ ВІДНОСИТЬСЯ до основних підсистем е-уряду?	[1, стор 237-269]
27	Впровадження нових методів роботи державних установ (людей, процесів та технологій, надто інтернет-технологій), які покращують доступ та передачу інформації і послуг від держави до громадян, бізнесу, працівників та інших державних інститутів, що також підвищує ефективність інформаційного обміну по вертикалі в ієрархії державної влади називають	[1, стор 237-269]
28	Які основні складові інформаційної системи — «Електронний	[1, стор 237-269]

	уряд»	
29	Електронне урядування реалізується за допомогою	[1, стор 237-269]
30	Єдиний інформаційний простір це	[1, стор 15-35]
31	Єдиний інформаційний простір України включає	[1, стор 15-35]
32	Вкажіть міжгалузеві взаємопов'язані інтегровані компоненти	1, стор 237-269]
33	Електронна система виборів	1, стор 237-269]
34	Назвіть ознаки демократичного парламенту	[1, стор 237-269]
35	Характеристика принципу підзвітності діяльності е-парламенту	[1, стор 237-269]
36	Інформаційне середовище електронного врядування – це	[1, стор 237-269]

4.2. Перелік лабораторних робіт до ЗМ-П1

Лабораторна робота № 1. Концептуальні засади впровадження інструментів електронного урядування та електронної демократії в Україні

Лабораторна робота № 2. Інфраструктура, технології та системи автоматизації процесів регіональної системи електронного урядування

Лабораторна робота № 3. Організація електронного документообігу в установі, розробка зведеної електронної номенклатури справ організації. «Системи електронного документообігу АСКОД та АСУД Докпроф 3

Лабораторна робота № 4. Захист інформації та кібербезпека

Лабораторна робота № 5. Електронні реєстри і бази даних органів публічної влади. Обробка публічної інформації та відкритих даних

Лабораторна робота № 6. Алгоритми впровадження систем е-урядування в діяльність обласної державної адміністрації. Проблемні питання

Лабораторна робота № 7. Особливості надання електронних адміністративних послуг органами публічної влади

4.4 Тестові завдання до заліку

№з/п	ЗАПИТАННЯ	ЛІТЕРАТУРА
1	Електронний уряд є єдиною інфраструктурою міжвідомчої автоматизованої взаємодії між	[1, стор 15-35]
2	Інформаційне суспільство – це	[1, стор 15-35]
3	Теоретичне інформаційне суспільство характеризується	[1, стор 15-35]
4	Інформаційна система – це	[1, стор 15-35]
5	Інформаційні мережі – це	[1, стор 15-35]
6	Інформаційна технологія (ІТ) – це	[1, стор 15-35]
7	Інформаційний портал – це	[1, стор 15-35]
8	Інформаційний продукт (продукція) – це	[1, стор 15-35]
9	Інформаційне середовище електронного врядування – це	[1, стор 15-35]
10	Інформаційний ресурс – це	[1, стор 15-35]
11	Кому за допомогою системи «Електронний Уряд» надаються електронні адміністративні послуги ?	[1, стор 123-185]
12	В межах системи «Електронний Уряд» представники міжнародної спільноти можуть отримати адміністративні послуги за такими групами	[1, стор 123-185]
13	В межах системи «Електронний Уряд» представники групи користувачів «державні службовці» можуть отримати	[1, стор 123-185]

	наступні адміністративні послуги	
14	В межах системи «Електронний Уряд» представники групи користувачів «юридичні особи» можуть отримати наступні адміністративні послуги	[1, стор 123-185]
15	Форма демократії, що характеризується використання ІКТ як основного засобу для колективних розумових і адміністративних процесів (інформування, прийняття спільних рішень – електронне голосування, контролювання виконання рішень і т.д.) на всіх рівнях – починаючи з рівня місцевого самоврядування і закінчуючи міжнародним – це	[1, стор 123-185]
16	Які елементи електронної демократії реалізовані в Україні на сьогоднішній день?	[1, стор 123-185]
17	Е-парламент – це	[1, стор 237-269]
18	Е-законодавство – це	[1, стор 237-269]
19	Е-правосуддя – це	[1, стор 237-269]
20	Е-посередництво – це	[1, стор 237-269]
21	Е-середовище – це	[1, стор 237-269]
22	До переліку секторів електронної демократії не належить	[1, стор 345-389]
23	На вирішення яких трьох взаємопов'язаних ключових питань спрямований уряд будь-якої країни?	[1, стор 345-389]
24	Які з нижче перелічених державних послуг Євросоюзу можна віднести до послуг для громадян?	[1, стор 345-389]
25	Які з нижче перелічених державних послуг Євросоюзу можна віднести до послуг для бізнесу?	[1, стор 345-389]
26	Що з нижче переліченого НЕ ВІДНОСИТЬСЯ до основних підсистем е-уряду?	[1, стор 237-269]
27	Впровадження нових методів роботи державних установ (людей, процесів та технологій, надто інтернет-технологій), які покращують доступ та передачу інформації і послуг від держави до громадян, бізнесу, працівників та інших державних інститутів, що також підвищує ефективність інформаційного обміну по вертикалі в ієрархії державної влади називають	[1, стор 237-269]
28	Які основні складові інформаційної системи — «Електронний уряд»	[1, стор 237-269]
29	Електронне урядування реалізується за допомогою	[1, стор 237-269]
30	Єдиний інформаційний простір це	[1, стор 15-35]
31	Єдиний інформаційний простір України включає	[1, стор 15-35]
32	Вкажіть міжгалузеві взаємопов'язані інтегровані компоненти	1, стор 237-269]
33	Електронна система виборів	1, стор 237-269]
34	Назвіть ознаки демократичного парламенту	[1, стор 237-269]
35	Характеристика принципу підзвітності діяльності е-парламенту	[1, стор 237-269]
36	Інформаційне середовище електронного врядування – це	[1, стор 237-269]

5. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна література

1. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А. І. Семенченка, В. М. Дрешпака. Київ : 2017. 1015 с.
2. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з навчальної дисципліни «Технології сучасного електронного врядування» для студентів 1 курсу, напрям підготовки “Менеджмент”, спеціальність “Менеджмент організацій і адміністрування, Одеса: ОДЕКУ, 2023р. – 30 с
3. . Електронне урядування. Опорний конспект лекцій. Дзюба С.В., Жилиєв І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І. За ред. А.І. Семенченка. - Київ, 2012. . - 105 с.
4. Кукарін О. Б. Електронний документообіг та захист інформації : навч. посіб. / О. Б. Кукарін; та ін. Київ, НАДУ, 2015. 84 с.
5. Електронна бібліотека ОДЕКУ: www.library-odeku.16mb.com
6. Репозитарій ОДЕКУ: <http://eprints.library.odeku.edu.ua/>

Додаткова література

1. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 № 649-р / Єдиний Веб-портал органів виконавчої влади. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80>.
2. Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції розвитку електронного урядування в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.09.2018 № 617-р із змінами 2020р. / Єдиний Веб-портал органів виконавчої влади. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/617-2018-%D1%80>.
3. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 трав. 2003 р. № 851-IV; із змінами - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> .
4. Деякі питання документування управлінської діяльності. Типова інструкція з документування управлінської діяльності в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 55 в редакції 2020р., документ №1269 / Офіційний Веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#Text/>.
5. Про затвердження порядку роботи з електронними документами у діловодстві та їх підготовки до передавання на архівне зберігання: наказ Міністерства юстиції України від 11.11.2014 №1886/5, Документ z1421-14 / Єдиний Веб-портал органів виконавчої влади. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1421-14#Text>.
6. Цифрова адженда України-2020 («Цифровий порядок денний»-2020). Першочергові сфери, ініціативи, проекти «цифровізації» України до 2020 року. URL: <https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>.
7. Про схвалення концепції розвитку штучного інтелекту в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.12.2020 р. № 1556-р / Офіційний Веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#n8>.
8. Про затвердження Концепції технічного захисту інформації в Україні: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.10.1997 р. № 1126 в редакції 2011р., документ № 938-2011-п, із змінами / Офіційний Веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1126-97-%D0%BF#Text>.
9. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України

- від 05.07.1994 р. № 80/94-вр, із змінами 2020р., документ № 681-IX/ Офіційний Веб-портал Верховної Ради України. URL:
10. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>.
 11. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI в редакції 2021р. документ 2297-VI / Офіційний Веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2297-17/paran193#n193>.
 12. Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 835 в редакції від 24.07.21 документ 393-2021-п / Офіційний Веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF#Text>
 13. Порядок щорічної оцінки стану оприлюднення та оновлення відкритих даних розпорядниками інформації на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.04.2019р. № 409, документ №409-2019-п / Офіційний Веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/409-2019-%D0%BF#Text>.

Інтернет-ресурси:

Офіційний веб-портал парламенту України	https://zakon.rada.gov.ua/laws
Міністерство освіти і науки України	https://mon.gov.ua/ua
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського	http://www.nbuv.gov.ua/
Одеська національна наукова бібліотека	http://odnb.odessa.ua/
Бібліотека Університету Ушинського	ps://library.pdpu.edu.ua/
Бібліотека Громадської організації «Фонд Східна Європа»	http://egap.in.ua/biblioteka/
Офіс цифрової трансформації Одещини	https://www.facebook.com/OdDigitalTransformation/
Хмарні технології (компанія Microsoft)	www.microsoft.com/privatecloud
Google A-Z: Список сайтів і сервісів Google	http://www.topobzor.com/vsyo-cho-ty-xoteli-znat-o-google-no-ne-znali-gde-iskat/.html
Продукти Google	https://www.google.com.ua/intl/uk/about/products/
Корисні сервіси Google	https://sebweo.com/korisni-servisi-google-pro-yaki-vi-ne-znali/
Сайт Google українською мовою	https://www.google.com.ua/?gws_rd=ssl
Офіційний сайт Google	https://www.google.com/
Довідка Google	https://support.google.com/
Google Trends	https://www.google.com/trends/